

Rövid áttekintés a Károly Gáspár Református Egyetemen folyó kommunikációoktatásról

A képzés történetéről, szemléletéről és küldetéséről

A KRE vezetése évekkal ezelőtt érzékelte az igényt, hogy az egyházak általában és a Magyar Református Egyház különösen nélkülözi a jól képzett médiaszakembereket, hogy az egyetem teológiai fakultásán és bölcsészettudományi karán kevés az alkalmazott kommunikációs oktatás, és általában nem megfelelőek az ismeretek az egyház és a vallás kommunikációs jelenségei terén. Leginkább az egyház médiaszakembereire való tekintettel kezdett foglalkozni kommunikációs szak indításával. 1996 óta folytak erre vonatkozóan az előkészületek, a jelenlegi tanszékvezetés és munkatársak segítségével. Több munkatárs rész- vagy teljes állásban az egyetem alkalmazottja lett, és különböző keretekben kezdett kommunikációs tárgyakat oktatni, de a tanszék alapjainak lerakására és szervezett, koordinált kommunikációs oktatás elindítására csak 1999-ben került sor (ekkor még csak specializációként).

Bár a szakindításban a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem BTK-n 1990 óta folyó kommunikációs képzése jelentette számunkra a követendő modellt, a KRE-n folyó kommunikációs oktatásban apróbb módosításokra volt szükség. Néhány sajátos szempontot figyelembe kellett vennünk, hogy igazodjunk az egyetem arculatához és küldetéséhez.

A képzést szaktudományos és pragmatikus szemlélet jellemzi, tehát egyrészt a kommunikáció interdiszciplináris szakterületét dolgozza fel, az alaptudományokra erősen támaszkodva, másrészt nagy súlyt helyez a gyakorlati kommunikációs készségekre és teljesítményekre.

Az egyetem jellege az oktatásban több szinten is jelentkezik. Egyrészt abban a körülményben, hogy a képzés és oktatás markáns értékarculatot kap. Az értékek megfelelnek a református vallás alapértékeinek, de e sajátos területen úgy jelentkeznak, mint proszociális értékek, vagyis a szolgálat és a másik ember feltétel nélküli pozitív elfogadásának, tiszteletben tartásának értékei; ezek között a tolerancia, az egyenlőség, a demokratizmus és az autonómia, a másik ember önazonossága és aktivitása kibontakoztatásának tisztelete, és a kommunikáció szintjén az empátia és a hitelesség princípiuma.

A KRE Bölcsészettudományi Karán 2000-ben második szakként, 2001-től pedig társult szakként, nappali képzés formájában folyik kommunikáció-oktatás.

Az 5 éves (10 szemeszteres) felsőfokú oktatás célja alkalmazott kommunikációs szakemberek képzése, akik a kommunikáció gyakorlati felhasználásának a három szakosodási főirány közül valamelyik területén kommunikátori feladatkörök betöltésére alkalmasak.

a) *Segítő-fejlesztő kommunikátor*: Ez a specializáció az oktatásban, speciális nevelési területen, szociális munkában, rehabilitációban, tanácsadásban való munkára szakosít.

b) *Intézményi és közösségi facilitátor, mediátor*: Az államigazgatásban, szervezetfejlesztésben, egészségpromóciós, közigazgatási, politikai, közösségi és social marketing befolyásolási programok kommunikációs tervezésére készít fel.

c) *Médiaszakember*: A rádió, tv, újságírás és hírügynökségi munka sajátosságaihoz járatos.

Célunk, hogy az oktatás eredményeként a hallgatók képessé váljanak a kommunikáció jelenségeinek és folyamatainak, valamint intézményes és szociokulturális hátterének elemzésére és megértésére, ezek oktatására, illetve mások kommunikációs készségeinek fejlesztésére, s egyúttal alkalmassá váljanak a kommunikáció problémáinak kutatóként történő megközelítésére is.

Képzésünk küldetésnek megfogalmazása szerint: „A kommunikáció szak a humanisztikus, tisztességes emberi kölcsönhatások és az etikus hatékonyság oktatóhelye kíván lenni, és ilyen minőségben szervesen illeszkedik az egyetemes és a református egyház hagyományaihoz.” A kommunikáció szak szerencsés helyzetben van abban a tekintetben, hogy a korrekt, tisztességes kommunikáció eszközei mai tudásunk szerint a leginkább hatékonyak is.

Fontosnak tartjuk a manipuláció, a hatalmi kommunikációs sémák és a játszmaszerű kommunikációs stratégiák felismerésének és dekonstrukciójának tanítását.

Az egyetem sajátos arculatának erősítése érdekében a választható tárgyak között minden szemeszterben a hallgatók rendelkezésére állnak olyan vallási, illetve egyházi témák, amelyeknek kommunikációs vonatkozásai vannak (bibliai antropológia, egyházi szervezetek és közösségek, liturgikus kommunikáció, pasztorális segítség stb.), számolva azzal a körülménnyel, hogy a KRE bölcsész, illetve teológus hallgatói közül a kommunikáció szakot választók ilyen érdeklődéssel kívánnak szakképzést szerezni (pl. az egyházi sajtó és más média területén, illetve a diakóniai segítő-fejlesztő és szociális munkában). A képzésben azonban a vallásosság nem feltétel és nem követelmény.

A kommunikáció szakos bölcsészképzés struktúrája

Tantárgycsoport	Tantárgykörök	Kredit
Alapképzés	Alapozó stúdiumok Társadalomtudományi alapismeretek Nyelvészet Pszichológia	30
Törzsképzés	Pszichológia Bevezetés a kommunikáció elemzésébe Bibliatudomány Általános (közös) tárgyak	48
Szakképzés	Általános (közös) tárgyak Segítő-fejlesztő kommunikáció Intézményi és közösségi mediátor Média	
Szakmai gyakorlat	Évközi terepgyakorlat + műhelymunka: 9 (szemeszter)* x 60 óra = 540 óra = 18 kredit	27
	Nyári szakmai gyakorlat: 1 x 270 óra = 9 kredit	
Szigorlat	I. 5 kredit Szemiotika Bevezetés a nyelvészetbe Kommunikációelméletek Közvetlen emberi kommunikáció Antropológia Szociológia Szociálpszichológia	10
	II. 5 kredit Közéleti kommunikáció (társadalmi) Kultúraközi kommunikáció A kommunikáció jogi alapjai Etika és kommunikáció A kommunikációkutatás módszertana Kommunikációs technológiák Specializációs Tanácsadás, konzultáció, szupervízió Szervezeti és intézményi kommunikáció Média-gazdaságtan	
Szakedolgozat		25
Összesen		140

Alapozó képzésben a kötelező tantárgyak I–IV. szemeszter	Előfeltétel	Jellege	Értékelés	Kontaktóra	Egyéni munkaóra	Összes óraszám	Kredit
Íráskészség fejlesztése		szem	gyj.	30		30	1
Szemiotika		ea.	gyj.	30	30	60	2
Kommunikációelméletek I.		ea.	gyj.	30	30	60	2
Kommunikációs technológiák		szem	gyj.	30	30	60	2
Beszéd-készség fejlesztése		szem	gyj.	30		30	1
Bevezetés a nyelvészetbe		ea.	gyj.	30	30	60	2
Kommunikációelméletek II.	5111	ea.	gyj.	30	30	60	2
Audiovizuális komm. elemzése	2111	szem	gyj.	30		30	1
Antropológia I.	5111	ea.	gyj.	30	30	60	2
Bevezetés a szociológiába		ea.	gyj.	30	30	60	2
Szociálpszichológia	4111	ea.	koll.	30	30	60	2
Közvetlen emberi komm. III.	5312	ea.	gyj.	30	30	60	2
Társadalomtud. kutatás alapjai		szem	gyj.	30		30	1
Tömegkommunikáció IV.	5312	ea.	gyj.	30	30	60	2
Tanácsadás, konzultáció és szupervízió		ea.	gyj.	30		30	1
Összes kötelező óraszám:				450	300	750	25
Kötelezően választott óraszám:* (4 féléven át)				60	90	150	5
Mindösszesen:				510	390	900	30

*Lásd: választható tárgyak listája

Szakirányú képzésben a kötelező tantárgyak V–X. szemeszter	Előfeltétel	Jellege	Értékelés	Kontaktóra	Egyéni munkaóra	Összes óraszám	Kredit
Társadalmi kommunikáció	4421	ea.	gyj.	30	30	60	2
A meggyőzés pszichológiája	4421	ea.	koll.	30	60	90	3
A segítség lélektana	4111	ea.	gyj.	30	30	60	2
Szervezet és vezetés	2621	szem	gyj.	30	60	90	3
A kommunikáció jogi alapjai		ea.	gyj.	30	60	90	3
Média és társadalom	5822	ea.	gyj.	30	30	60	2
A kommunikációkutatás módszertana	5211	ea.	gyj.	30	60	90	3
Kultúraközi kommunikáció	5621	ea.	gyj.	30	30	60	2
Előfeltevések elmélete	3112	ea.	gyj.	30	30	60	2

Etika és kommunikáció		ea.	gyj.	30	30	60	2
Médiapolitika		ea.	gyj.	30	60	90	3
Tervezés, stratégia és taktika a kommunikációban	5621	szem	gyj.	30	30	60	2
Szakedolgozati konzultáció		szem	gyj.	30		30	1
Összes kötelező óraszám:				390	510	900	30
Kötelezően választott óraszám: (6 szemeszter) *				180	360	540	18
Mindösszesen:				570	870	1440	48

*Lásd: választható tárgyak listája

Szakmai gyakorlat							
Műhelymunka + szakmai gyak. (9 féléven át) 1 félév = 2 kredit		szem	gyj.	270	270	540	18
Nyári szakmai gyakorlat		szem	gyj.	270		270	9
Összesen:				540	270	810	27

Az alapozó és szakirányú képzés választható tárgyai	Előfeltétel	Jellege	Értékelés	Kontaktóra	Egyéni munkaóra	Összes óraszám	Kredit
A magyar sajtó története		ea.	koll.	30	30	60	2
Kommunikációs tréning		szem	gyj.	30	30	60	2
Bibliai önismeret		ea.	gyj.	30		30	1
Kommunikációfejlesztés		szem	gyj.	30	30	60	2
Informatika és internet használata		szem	gyj.	30		30	1
Bevezetés az újságírásba		szem	gyj.	30	30	60	2
A kommunikáció bibliai értelmezése		szem	gyj.	30		30	1
Mentálhigiéné Magyarországon		ea.	koll.	30	30	60	2
A rádió és tv története		szem	gyj.	30	30	60	2
Szerveztelemzés		szem	gyj.	30	60	90	3
Bibliai antropológia II.		ea.	koll.	30		30	1
Egyház, gyülekezet és komm.		ea.	gyj.	30		30	1
Szociolingvisztika		ea.	koll.	30		30	1
Csoportdinamikai gyakorlat		szem	gyj.	30	30	60	2
Médiaprogramok elemzése		szem	gyj.	30		30	1
Szervezeti és intézményi komm.		szem	gyj.	30	30	60	2
Idegen nyelvű szakszöveg olvasás		szem	gyj.	30	30	60	2

Kommunikáció és motiváció		szem	gyj.	30		30	1
Konfliktuskezelés mediációval		szem	gyj.	30		30	1
Interjúmódszerek		szem	gyj.	30	60	90	3
Médiaműsorok szerkesztése I.		szem	gyj.	30		30	1
Esztétika és dialógus		szem	gyj.	30		30	1
Kommunikáció a családban		szem	koll.	30	30	60	2
Médiaműsorok szerkesztése II.	0	szem	gyj.	30	60	90	3
Szerkesztőségi gyakorlatok		szem	gyj.	30		30	1
Globális média		ea.	koll.	30		30	1
A nyelv mint világmodell		ea.	gyj.	30		30	1
Kommunikációs hermeneutika		ea.	gyj.	30		30	1
A segítő kapcsolat kommunikációs sajátosságai		szem	gyj.	30	60	90	3
Egyházi sajtó és média		szem	gyj.	30		30	1
Médiagazdaságtan		szem	gyj.	30	30	60	2
Bibliaismeret		szem	gyj.	30		30	1
Vallásszociológia és valláspszichológia		szem	gyj.	30		30	1
A kommunikátori identitás		ea.	gyj.	30	30	60	2
Multimédia, reklám és marketing		szem	gyj.	30	30	60	2
A kulturális sajtó		szem	gyj.	30		30	1